

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА МУЗИКОЗНАВСТВА ТА ФОРТЕПІАНО
ДРОГОБИЦЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ КОМПОЗИТОРІВ УКРАЇНИ

П'ЄСИ ДЛЯ ФОРТЕПІАНО КОМПОЗИТОРІВ УКРАЇНИ

Навчальний посібник

Упорядник Людомир Філоненко

Дрогобич
П'єсвіт
2022

*Рекомендовано до друку Дрогобицькою організацією
Національної спілки композиторів України
(Протокол № 2 від 15 квітня 2022 року)*

УДК 780.8:780.616.432(075.8)
П 28

Рецензенти:

Гушоватий Петро Васильович, професор кафедри методики музичного виховання і диригування ДДПУ ім. І. Франка, заслужений працівник культури України

Німилович Олександра Миколаївна, доцент кафедри музикознавства та фортепіано Навчально-наукового інституту музичного мистецтва ДДПУ ім. І. Франка, член НСКУ

П 28 П'єси для фортепіано композиторів України. Навчальний посібник /
Упорядник: Людомир Філоненко. Дрогобич: П'єсвіт, 2022. 36 с.

ISMN 979-0-707542-17-0

Навчальний посібник підготовлено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Фортепіано» для другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). У ньому вміщено фортепіанні твори українських композиторів ХІХ та ХХ сторіччя, основою яких є танцювально-пісенний жанр традиційної культури українців. Вони стануть добрим дидактичним матеріалом у навчанні майбутніх учителів музичного мистецтва, а також збагатять навчально-педагогічний репертуар яскравими зразками українського фольклору.

У вступній статті Л. Філоненко здійснив музично-естетичний аналіз п'єс, висвітлив методичні поради щодо проблем виконання та інтерпретації композицій. Видання адресоване студентам та викладачам вищих навчальних музичних закладів.

УДК 780.8:780.616.432(075.8)

ISMN 979-0-707542-17-0

© Філоненко Л.,
упорядкування, 2022
© П'єсвіт, 2022

ПЕРЛИНИ УКРАЇНСЬКОЇ ФОРТЕПІАННОЇ МУЗИКИ

Українська фортепіанна музика середини ХІХ та початку ХХ сторіччя пов'язана з іменами таких музичних діячів та композиторів, як Микола Маркевич, Антін Коципінський, Іван Безуглий, Василь Пащенко, Петро і Володимир Сокальські, Микола Лисенко, Михайло Завадський, Василь Присовський, Алоїз Єдлічка, Віктор Зентарський, Григорій Ходоровський, Олександр Дюбюк, Теодор Пасічинський, Зенон Кузеля, Ярослав Барнич та ін.

Микола Маркевич (1804-1860) увійшов до історії української культури як піаніст, історик, етнограф, композитор й поет. Він народився в Дунайцях Глухівського повіту на Чернігівщині. Вчився в Прилуках, згодом з 1817 до 1820 року – у пансіоні при педагогічному інституті в Петербурзі. Під впливом знайомства та стосунків з Пушкіним, Жуковським, Баратинським, Дельвігом у Маркевича з'явився потяг до літературної діяльності.

У 1829 році, оселившись у Москві, М. Маркевич розпочинає вчитись музики, бере протягом 1829-1830 років лекції у відомого педагога й композитора Джона Фільда і стає концертуючим піаністом. Поруч із заняттям літературою та музикою М. Маркевич провадив наукову роботу в ділянці історії України й етнографії.

Характеристику М. Маркевича як піаніста можна знайти в часописі «Северная пчела» за 1850 рік, № 68 у статті під назвою «Концерт и спектакль любителей в Чернигове»: «...мабуть, не всім відомо, що історик Малоросії Микола Андрійович Маркевич є разом з тим чудовий музикант, він краще за багатьох сучасних віртуозів-піаністів уміє передати слухачам характер виконуваної п'єси. Нам рідко вдавалось чути таке досконале виконання на фортепіано оркестрових п'єс Моцарта й Вебера, як у нашого знаменитого історика-музиканта»¹.

У рецензії на збірку українських народних пісень, перекладених М. Маркевичем для фортепіано («Собрание малороссийских песен Маркевича в трех тетрадях, изданных фирмой Troubadourdu Nord, «Художественная газета», № 9, 1840), рецензент (очевидно, М. Кукольник), характеризуючи М. Маркевича, писав: «...поет з талантом сильним, людина полум'яна... один з чудових піаністів чарівної фільдівської школи». Микола Маркевич був у дружніх стосунках з Михайлом Глінкою. Разом з тим він – один із лібретистів опери «Руслан и Людмила». В українській музиці ім'я М. Маркевича пов'язано з розвитком жанру пісні-романсу. Він перший розпочав писати пісні на тексти Т. Шевченка. Це «Сирота» («Нащо мені чорні брови»). Думка для голосу з супроводом фортепіано.

Як ми вже наголошували, Микола Маркевич відомий в українській музиці як піаніст, етнограф й композитор. Знайомство, дружні стосунки з низкою найвидат-

¹ Дремлюга М. Українська фортепіанна музика. Київ: Державне видавництво образотворчого мистецтва й музичної літератури УРСР, 1958. С. 150.

ніших представників культури цього часу, зокрема Т. Шевченком, О. Пушкіним, М. Глінкою, пробудили у нього великий інтерес і любов до народної творчості. У 1840 році М. Маркевич видав збірку гармонізацій українських народних пісень у перекладенні для фортепіано. Гранична простота викладу їх поєднується з намаганням передати засобами фортепіано характер народної пісні.

Збірка М. Маркевича одержала визнання сучасників. У рецензії на неї, вміщеній у «Художественной газете» (№ 9, 1840 р.), автор писав: «...ни одна мелодия не пострадала в оригинальности. Рисунок сохранен святосно; хотя к каждому [напеву] приделана гармония по мысли музыканта-поэта: он извлекал её из хорового аккомпанеента..., а где не смог воспользоваться этим натуральным пособием, там черпал для них гармонию из собственного прекрасного сердца, руководствуясь аналогией». Рецензент підкреслював значення й художню цінність збірки М. Маркевича: «любители легких фортепианных пьес имеют собрание очаровательных и мило аранжированных напевов».

Уявлення про характер фортепіанних перекладень українських народних пісень Миколи Маркевича може дати перекладення пісні «Зашуміли густі лози», «Ой ти, дівчино, горда та пишна», «Ой зрада, карі очі», «Місяць над водою, дівки на юлонці», «Не ходи, Грицю, на вечорниці», «Зашуміли густі лози», «Ой чия ти, серденько, чия ти», «А вже чумак дочумакувався» та ін.

Збірку М. Маркевича «Народные украинские напевы, положенные на фортепиано» (всього 60 пісень), звичайно, не можна розглядати як зібрання суто фортепіанних творів, проте вона кладе початок розвитку тієї лінії в історії української фортепіанної творчості, якій властиве звернення до народної пісні та популяризація її у вигляді простого й легкого перекладення для фортепіано.

Лінія фортепіанних перекладень українських народних пісень накреслилась ще раніше, проте виразний початок її пов'язаний саме із збіркою М. Маркевича. Велика любов суспільства до української народної пісні, популярність її, зацікавленість до неї з боку різних верств населення в Україні обумовили і дальший розвиток фортепіанних перекладень української народної пісні.

У 1861 році Алоїз Єдлічка видав у Петербурзі збірку із 100 українських народних пісень, які згодом були перекладені для фортепіано. У збірці Степана Карпенка «Васильківський соловей» (1862) вміщено українські танці в перекладенні для фортепіано. У 1862 році вийшла збірка із 100 українських народних пісень Антона Коципінського під назвою «Пісні, думки й шумки руського народу на Подолі, Україні і Малоросії», яку пізніше переклав для фортепіано польський композитор Віктор Зентарський.

Високими художніми якостями відзначається збірка з 14 українських народних пісень, зібраних та аранжованих для фортепіано піаністом-педагогом і композитором Г. Ходоровським. Збірку з 50 перекладень для фортепіано українських

народних пісень з легкими варіаціями упорядкував відомий педагог та піаніст О. Дюбюк.

У дев'яностих роках ХІХ століття з'являються фортепіанні перекладення обробок українських народних пісень М. Лисенка, зроблені В. Зентарським. Проте своєю художньою вартістю вони були нижчі за обробки М. Лисенка, бо В. Зентарський не звертав уваги на збереження в перекладеннях характеру її особливостей народної пісні. Приблизно до цього часу відносяться перекладення для фортепіано українських народних пісень композитора М. Слонова.

Теодор Пасічинський народився 14 січня 1886 року у селі Макунів, нині Львівської області – помер у червні 1952 року в Берліні. До історії української музичної культури він увійшов, передусім, як диригент, співак-тенор й музикознавець. У 1908 році закінчив Львівську духовну семінарію. Одночасно вчився у Вищому музичному інституті у Львові (1905-1913 рр. у класі Галини Ясеницької).

Мистецтво співу опановував у Відні, а з 1920-го до 1935 року працював солістом місцевого оперного театру. Теодор Пасічинський володів рідкісним щодо краси й широти діапазону голосом, відзначався неабиякою музикальністю і драматичним талантом. Гастролював у театрах Німеччини, Австрії, Швейцарії та інших країн Західної Європи. У концертних програмах, концертах-лекціях, імпрезах, виставах він виконував твори українських та зарубіжних композиторів, а також народні пісні. Був активним дописувачем про ці музичні імпрези в різноманітних газетах і часописах².

Відзначимо партії Манріко в «Трубадури» Дж. Верді, Каніо в «Паяци» Р. Леонковало, Рудольф у «Богемі» Дж. Пучіні, Роберто в «Роберт-Диявол» Д. Майєрбера та ін. У творчому доробку Теодора Пасічинського є теоретична праця, присвячена Станіславу Людкевичу «Найновіші способи вишколення голосу або співу» (1911), а також композиції для вокалу, інструментальні твори, зокрема маловідомі «Коломийки» тощо.

Перша коломийка Теодора Пасічинського і коломийка Зенона Кузелі належать одному періоду, поєднуються подібною стилістикою, що відбиває риси сентименталізму. На це вказує насамперед структура творів: вони розпочинаються «думкою», за якою йдуть в'язанки коломийкових тем. «Думки» Т. Пасічинського та З. Кузелі написані у тридольному метроритмі. У Т. Пасічинського це одинадцятитактове *Andante* задумливо-розповідного характеру, з довгими трелями на опорних звуках. У З. Кузелі – вальсовий розділ *Andante cantabile* в простій тричастинній формі з типовою фактурою, в середині якої з'являється нова вальсова тема в паралельному мажорі. Обидві теми доповнюють одна одну, виражаючи меланхолійно-світлий настрій.

Коломийковий ряд Т. Пасічинського (*Allegro*) склали п'ять коротких різноманітних побудов у першій коломийці і кода, що повторює першу коломийку. Ав-

² Карась Г. Музична культура української діаспори у світовому просторі ХХ століття: Монографія. Івано-Франківськ: Типовіт, 2012. С. 362.

тор не розвиває свої теми, лише експонує їх. Застосовано наближені до автентичних ритмо-інтонаційні звороти (наприклад, друга коломийка нагадує популярний «Аркан»), ладову перемінність і форшлаги.

Друга коломийка Т. Пасічинського виписана в тональності d-moll. Архітектоніка твору аналогічна Першій коломийці. Розпочинається з повільної частини (Інтродукція у темпі *Andante*), згодом проходить шість коломийок, веселих, граціозних й танцювального плану. Закінчується коломийка переконливою кодою.

Зенон Кузеля (1882–1952), етнограф, мовознавець, бібліограф, журналіст і громадський діяч родом з Бережанщини, професор Українського вільного університету, дійсний член НТШ з 1909 року, а з 1949-го – його голова. Ще зі студентських часів він є головою віденської «Січі» (1902–1904) і редактор її ювілейного «Альманаху» (1908).

З 1909 до 1914 року Зенон Кузеля є лектором української мови в Чернівецькому університеті; в 1916–1920 рр. проводив активну культурну працю у таборі полонених у Зальцведелі (Німеччина) й редагував таборові видання «Вільне Слово» та «Шлях».

У таборі Зальцведель (Німеччина) протягом чотирьох років (1916-1919) Зенон Кузеля був професором і головою Просвітнього відділу. Тут діяли український театр, світський та церковний хори, оркестр. Спільними зусиллями усіх таборових організацій у 1916 році було проведене «Тарасове свято», програма якого включала панахиду, святочні академії, постановку драми «Назар Стодоля» Т. Шевченка та концерт за участю мистецьких колективів табору (чоловічого хору, струнного оркестру), видатного співака М. Менцинського. У таборі Вецляр у 1916 році також відбувається Шевченківська святочна академія за участю таборового хору, оркестру та солоспівів.

З 1920 року Зенон Кузеля працює в Берліні, в 1921–1923 роках редактор щоденника «Українське Слово» й видавництва «Українське Слово» й «Українська Накладня». З 1926 року – професор Українського Наукового Інституту, редактор його бюлетня «Kultrurberichte», голова Союзу Закордонних Журналістів (1930-1936).

У Берліні співак та диригент Олександр Зарницький організував український хор, з яким виступав у церкві та на інших імпрезах. Зокрема хор брав участь в академії, присвяченій митрополиту А.Шептицькому (1929), на якій був присутній гетьман П. Скоропадський. О. Зарницький також вів свою школу співу. В хорі співали видатні вчені З. Кузеля, І. Мірчук, В. Залозецький та ін. З 1945 року Зенон Кузеля працює у Баварії. Він є співробітником першої частини «Енциклопедії Українознавства», з 1951 живе у Франції, де й відійшов у засвіти.

У доробку вченого – праці з ділянки порівняльної етнографії, фольклору, синтетичні огляди української етнографії, з лексикографії й бібліографії, численні інформативні статті про українські проблеми німецькою мовою. Працює кореспондентом щоденника «Діло» в Берліні тощо.

Варто відзначити, що видатний український етнограф, публіцист та біограф Зенон Кузеля, очолюючи від 1921 року найбільше українське видавництво «Українське Слово» в Берліні, часто долучається до видань, яких вийшло за п'ять років існування понад 50. До праці В.Ємця «Кобза та кобзарі» він укладає бібліографічний показник, що нараховує понад 168 одиниць³.

У коломийках З. Кузелі, кожна з яких є тричастинною, домінує танцювальність. Автор урізноманітнив фактуру за допомогою фігураційних мотивів з акцентуванням основних часток такту, вживанням акордів поряд із одноголоссям у партії правої руки. З гармонічного боку помітне прагнення втілити ладові особливості жанру: трапляється підвищений четвертий щабель, зіставлення тональностей, характерний для народної музики перехід з мінору у паралельний мажор. Винахідливо вирішена кінцівка твору, де повторюється перша частина «думки», за якою йде тема першої коломийки, а завершує все це акордова послідовність Presto на фортісімо.

Ярослав Барнич (1896 – 1967) є яскравим представником української музичної культури ХХ століття. Творча постать митця вражає своєю неординарністю та глибиною, адже він був не тільки видатним композитором та педагогом, але й талановитим диригентом і музично-громадським діячем. На сьогоднішній день його життя та творчість ще не достатньо вивчені й маловідомі широкому загалу, оскільки більшість його композицій було знищено, а «Гуцулка Ксеня» була привласнена іншим автором.

Завдяки окремим науковцям, краєзнавцям вдалося частково дослідити творчий доробок Ярослава Барнича, який зайняв належне місце в еволюції українського музичного мистецтва. Відомості про композитора подані в працях О. Гайського, П. Медведика, С. Пушика, В. Ревуцького, С. Стельмашука, Л. Філоненка, О. Яцківа та ін.

До історії української музичної культури Ярослав Барнич увійшов, передусім, як автор славнозвісних оперет «Дівча з маслосоюзу», «Шаріка», «Пригода в Черчі», «Гуцулка Ксеня», популярних пісень-танго «Чи тямиш?», «Ох, соловію», «Ще раз!..», «Львів», «В Стрийському парку», «Лист з Америки» та ін.

У СРСР на творчу спадщину Я.Барнича було накладено табу й годі було сподіватися на постановку й виконання його оперет. І лише в середині 90-х років, коли Україна виборола незалежність, донька композитора п. Ірина Барнич-Дубас змогла передати лібрето і клавіри оперет «Шаріка» і «Гуцулка Ксеня» на Батьківщину Ярослава Барнича. Народний артист України, лауреат Державної премії ім. Тараса Шевченка Федір Стригун поставив на сцені Львівського музично-драматичного театру ім. Марії Заньковецької оперету «Шаріка», прем'єра якої з великим успіхом відбулася 25 листопада 1995 року у Львові. Це надихнуло колектив

³ Карась Г. Музична культура української діаспори у світовому просторі ХХ століття: Монографія. Івано-Франківськ: Типовіт, 2012. С. 466.

й згодом, 26 липня 1997 року, ще з більшим успіхом було поставлено знамениту «Гуцулку Ксеню».

Твір Ярослава Барнича «Під сумну годину» (Думка і Коломийка) a-moll з акордами М. Манулякової, вміщений у збірнику, присвячений Ярославу та Надії Войнаровським. Ця п'єса складається з двох невеликих за обсягом частин, перша з яких «Думка» (темп Andante) написана в традиціях згаданого жанру (на тлі глибоких й оксамитових октав у басі звучить протяжна й наспівна, епічного плану мелодія). Як правило, використовується гомофонно-гармонічна фактура. Контрастом є «Коломийка» – швидкий і колоритний танець, в основі якого – народні наспіви й мотиви. Я. Барнич зі смаком використовує мелізми, акцентування слабких часток такту, а також гармонічний мінор з підвищеним четвертим ступенем (гуцульський лад)⁴.

Твір «Гандзя» для фортепіано віднайдено стараннями доньки композитора Ірени Дубас і онука Марка. Характер п'єси повністю відповідає «тексту цього шедевр українського фольклору»⁵. Ярославові Барничеві вдалося лаконічними штрихами (стакато, акценти), динамічними відтінками й чітким метроритмом, добитися цільності архітектоніки цього напрочуд граціозного, веселого й оригінального твору.

Наголосимо, що пропоновані фортепіанні твори знайдуть своїх прихильників як серед студентів, так і серед викладачів. Адже вони володіють особливим шармом національної музичної мови, спираються на сприятливе етно-психологічне підґрунтя сприйняття.

Людмир Філоненко,

*доктор філософії, завідувач кафедри музикознавства та фортепіано
Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького
державного педагогічного університету імені Івана Франка,
Голова Дрогобицького осередку НТШ (музикологічно-фольклористична
комісія), член Дрогобицької організації НСКУ*

⁴ Барнич Я. Дитячі твори для фортепіано / Ред.-упор., вст. ст. Л.Філоненко. Дрогобич: Посвіт, 2007. С.8.

⁵ Барнич Ярослав. Вибрані твори: Навчально-методичний посібник із курсу «Музична культура української діаспори» / Редактор-упорядник, вст. ст. Людмир Філоненко. Дрогобич: Посвіт, 2016. С. 10.

19 українських народних пісень

Аранжування М. Маркевича

1. ОЙ ТИ, ДІВЧИНО, ГОРДА ТА ПИШНА

Велично $\text{♩} = 76$

Musical score for the first piece, 'Oy ty, divchyno, horda ta pyshna'. It consists of two systems of piano accompaniment. The first system is marked 'Велично' (Allegro) with a tempo of $\text{♩} = 76$ and a dynamic of (f) . The second system continues the piece with a dynamic of (mf) . The score is written in 2/4 time and features a mix of eighth and sixteenth notes in the right hand, with a steady bass line in the left hand. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above the notes.

2. ОЙ І ЗРАДА, КАРІ ОЧІ

Помірно $\text{♩} = 92$

Musical score for the second piece, 'Oy i zrada, kari ochi'. It consists of three systems of piano accompaniment. The first system is marked 'Помірно' (Moderato) with a tempo of $\text{♩} = 92$ and a dynamic of (mf) . The second system continues with a dynamic of (p) . The third system concludes the piece with a dynamic of (p) . The score is written in 2/4 time and features a mix of eighth and sixteenth notes in the right hand, with a steady bass line in the left hand. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above the notes.

3. ЗАШУМІЛИ ГУСТІ ЛОЗИ

Журливо $\text{♩} = 112$

Musical score for 'Зашуміли густі лози'. The piece is in 2/4 time with a tempo of 112 beats per minute. It is marked 'Журливо' (lively) and starts with a piano (*p*) dynamic. The score consists of two systems of piano accompaniment. The first system has a treble clef with a key signature of one flat and a bass clef with a key signature of two flats. The melody in the treble clef features a series of eighth notes with fingerings 5, 3, 2, 1, 5, 3, 2, 1, 4, 1. The bass line consists of quarter notes. The second system continues the melody with fingerings 5, 3, 2, 1, 5, 3, 2, 1, 4, 2, 1 and includes a fermata over the final measure.

4. А В КОВАЛИХИ СОБАКИ ЛИХІ

Помірно $\text{♩} = 63$

Musical score for 'А в ковалихи собаки лихі'. The piece is in 3/8 time with a tempo of 63 beats per minute. It is marked 'Помірно' (moderate) and starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The score consists of two systems of piano accompaniment. The first system has a treble clef with a key signature of one flat and a bass clef with a key signature of two flats. The melody in the treble clef features a series of eighth notes with fingerings 5, 2, 1, 1, 2, 1, 5, 4, 2, 5, 1. The bass line consists of quarter notes. The second system continues the melody with fingerings 3, 5, 4, 3, 2, 1, 4, 2, 1, 3, 4, 2, 1 and includes a fermata over the final measure.

5. ОЙ ЧИЯ ТИ, СЕРДЕНЬКО, ЧИЯ ТИ

Швидко $\text{♩} = 120$

Musical score for 'Ой чия ти, серденько, чия ти'. The piece is in 2/4 time with a tempo of 120 beats per minute. It is marked 'Швидко' (fast) and starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The score consists of two systems of piano accompaniment. The first system has a treble clef with a key signature of one flat and a bass clef with a key signature of two flats. The melody in the treble clef features a series of quarter notes with fingerings 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 3, 5. The bass line consists of quarter notes. The second system continues the melody with fingerings 2, 3, 3, 2, 3 and includes a piano (*p*) dynamic marking and a ritardando (*rit.*) marking over the final measure.

6. А ВЖЕ Ж ЧУМАК ДОЧУМАКУВАВСЯ

Не послішаючи $\text{♩} = 96$

7. МІСЯЦЬ НАД ВОДОЮ, ДІВКИ НА ЮЛОНЦІ

Не поспішаючи $\text{♩} = 96$

8. ТО НЕ ЯБЛУЧКО, ТО НЕ ВИННЄ...

Не дуже швидко $\text{♩} = 100$

9. ОЙ ЧИЙ ЖЕ ТО ДВІР...

Рішуче $\text{♩} = 132$

Musical score for 'Ой чий же то двір...'. The score is in 2/4 time and consists of two systems of piano accompaniment. The first system includes dynamic markings *ff*, *sf*, *p*, *(f)*, and *ff*. The second system includes *sf* and *(p)*. Fingerings are indicated with numbers 1-5. The key signature has one sharp (F#).

10. НЕ ХСДИ, ГРИЦЮ, НА ВЕЧОРНИЦЮ

Повільно

Musical score for 'Не хсди, Грицю, на вечорницю'. The score is in 2/4 time and consists of three systems of piano accompaniment. The first system includes a dynamic marking *p*. The second system includes *sf*. The third system includes *sf*. Fingerings are indicated with numbers 1-5. The key signature has one sharp (F#). There are asterisks and 'Ped.' markings below the bass line in several measures.

11. ОДНА ГОРА ВИСОКАЯ, А ДРУГАЯ НИЗЬКА

Поволі $\text{♩} = 56$

mf

Ritornello $\text{♩} = 120$

The score for 'Одна гора високая, а другая низька' consists of three systems of piano accompaniment. The first system is marked 'Поволі' (Ad libitum) with a tempo of 56 quarter notes per minute and a dynamic of *mf*. It features a melody in the right hand and a bass line in the left hand. The second and third systems are marked 'Ritornello' with a tempo of 120 quarter notes per minute. The second system includes a '5' above the first measure of the right hand, and the third system includes a '4 2 1' above the final measure of the right hand. The piece concludes with a final chord in the right hand.

12. ОЙ ВОЛИ МОЇ ТА ПОЛОВІЇ

Не поспішаючи $\text{♩} = 100$

mp

The score for 'Ой воли мої та половіі' consists of two systems of piano accompaniment. The first system is marked 'Не поспішаючи' (Ad libitum) with a tempo of 100 quarter notes per minute and a dynamic of *mp*. The right hand has a melody with a '5' above the first measure, and the left hand has a bass line with a '5' above the first measure. The second system continues the piece, with a '4 2 1' above the final measure of the right hand and a '*' above the final measure of the left hand. The piece concludes with a final chord in the right hand.

13. ОЙ ХТО В ЛІСІ, ОЗОВИСЯ

Маршово $\text{♩} = 126$

Musical score for 'Ой хто в лісі, озовися' (March tempo, 126 bpm). The score is in 4/4 time and B-flat major. It consists of two systems of piano accompaniment. The first system starts with a fortissimo (*ff*) dynamic and includes a *p* (*legato*) section. The second system continues the piece with various fingerings and dynamics.

14. І ВЧОРА ГОРОХ, І СЬОГОДНІ ГОРОХ

З гумором $\text{♩} = 126$

Musical score for 'І вчора горох, і сьогодні горох' (Humorous tempo, 126 bpm). The score is in 2/4 time and B-flat major. It consists of three systems of piano accompaniment. The first system starts with a fortissimo (*f*) dynamic. The second system includes dynamics *p*, *cresc.*, and *f*. The third system is labeled 'Ritornello' and includes dynamics *p*, *sf*, and *f*.

15. ДІВЧИНА ЧОРНЯВА, ЗДОРОВА БУЛА

Не поспішаючи $\text{♩} = 36$

Musical score for 'Дівчина чорнява, здорова була'. The score is in 2/4 time with a tempo of quarter note = 36. It consists of three systems of piano accompaniment. The first system includes a piano (p) dynamic marking. The second system includes accents (V) and a forte (f) dynamic marking. The third system includes a forte (f) dynamic marking. The score features various fingerings and articulations throughout.

16. ОІ ПІД ВИШЕНЬКОЮ, ПІД ЧЕРЕШЕНЬКОЮ

Не дуже швидко $\text{♩} = 126$

Musical score for 'Ої під вишенькою, під черешенькою'. The score is in 2/4 time with a tempo of quarter note = 126. It consists of two systems of piano accompaniment. The first system includes a forte (f) dynamic marking. The second system includes a forte (f) dynamic marking. The score features various fingerings and articulations throughout.

17. ТАНЦЮВАЛА ПІНДЮРИХА З ПІНДЮРЕМ

Швидко $\text{♩} = 126$

(mf)

This musical score is for a piece in 2/4 time, marked 'Швидко' (Allegro) with a tempo of 126 beats per minute. It is written for piano in the key of B-flat major. The score consists of three systems of two staves each. The first system includes a dynamic marking of *(mf)*. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some triplet markings. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above the notes. The piece concludes with a double bar line.

18. ЯК ПОЇХАВ МІЙ МИЛЕНЬКИЙ ДО МЛИНА

Швидко $\text{♩} = 126$

(p)

This musical score is for a piece in 2/4 time, marked 'Швидко' (Allegro) with a tempo of 126 beats per minute. It is written for piano in the key of B-flat major. The score consists of two systems of two staves each. The first system includes a dynamic marking of *(p)*. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some triplet markings. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above the notes. The piece concludes with a double bar line.

19. ОХ МЕНІ ТЯЖКО, ЩО ПІП З БОРОДОЮ

Не дуже швидко $\text{♩} = 108$

Коломийка № 1

Теодор Пасічинський

1 *Andante*

Dumka

p

Musical notation for measures 1-4. The piece is in 3/4 time and B-flat major. The tempo is marked 'Andante'. The dynamic is 'p'. The word 'Dumka' is written on the left. The notation includes a treble clef, a bass clef, and various musical symbols like notes, rests, and ornaments.

5

Musical notation for measures 5-8. The notation continues with notes, rests, and ornaments in the treble and bass staves.

9 *Allegro*

I.

f

Musical notation for measures 9-13. The tempo changes to 'Allegro' and the dynamic to 'f'. The notation includes a first ending bracket labeled 'I.' and a change in the bass line.

14

mf

Musical notation for measures 14-17. The dynamic is 'mf'. The notation features more complex rhythmic patterns and ornaments.

18

f

Musical notation for measures 18-21. The dynamic is 'f'. The notation concludes with a double bar line and repeat dots.

22 *II.*

mf

26

f

30 *III.*

mp

35

1. 2.

f *f* *f*

40 *IV.*

f

44

1. 2.

f *f*

49 *V.*

p *f*

53

Coda

58

f

62

1. 2.

f *f* *ff* *ff*

Коломийка № 2

Теодор Пасічинський

Introduzione

1 Andante

8^a -----

Musical notation for measures 1-3. Treble clef, bass clef, piano (*p*). Measure 1: Treble clef has a half note G4, quarter note A4, quarter note B4, quarter note C5. Bass clef has a half note G2, quarter note A2, quarter note B2, quarter note C3. Measure 2: Treble clef has a half note D5, quarter note E5, quarter note F5, quarter note G5. Bass clef has a half note D3, quarter note E3, quarter note F3, quarter note G3. Measure 3: Treble clef has a half note A5, quarter note B5, quarter note C6, quarter note B5. Bass clef has a half note A3, quarter note B3, quarter note C4, quarter note B3.

Musical notation for measures 4-6. Treble clef, bass clef, piano (*p*). Measure 4: Treble clef has a half note G5, quarter note A5, quarter note B5, quarter note C6. Bass clef has a half note G3, quarter note A3, quarter note B3, quarter note C4. Measure 5: Treble clef has a half note D6, quarter note E6, quarter note F6, quarter note G6. Bass clef has a half note D3, quarter note E3, quarter note F3, quarter note G3. Measure 6: Treble clef has a half note E6, quarter note F6, quarter note G6, quarter note A6. Bass clef has a half note E3, quarter note F3, quarter note G3, quarter note A3.

Musical notation for measures 7-9. Treble clef, bass clef, *marcato et cresc.*. Measure 7: Treble clef has a half note G5, quarter note A5, quarter note B5, quarter note C6. Bass clef has a half note G3, quarter note A3, quarter note B3, quarter note C4. Measure 8: Treble clef has a half note D6, quarter note E6, quarter note F6, quarter note G6. Bass clef has a half note D3, quarter note E3, quarter note F3, quarter note G3. Measure 9: Treble clef has a half note E6, quarter note F6, quarter note G6, quarter note A6. Bass clef has a half note E3, quarter note F3, quarter note G3, quarter note A3.

Musical notation for measures 10-11. Treble clef, bass clef. Measure 10: Treble clef has a half note G5, quarter note A5, quarter note B5, quarter note C6. Bass clef has a half note G3, quarter note A3, quarter note B3, quarter note C4. Measure 11: Treble clef has a half note D6, quarter note E6, quarter note F6, quarter note G6. Bass clef has a half note D3, quarter note E3, quarter note F3, quarter note G3. *8^a* -----

Musical notation for measures 12-15. Treble clef, bass clef, *f*. Measure 12: Treble clef has a half note G5, quarter note A5, quarter note B5, quarter note C6. Bass clef has a half note G3, quarter note A3, quarter note B3, quarter note C4. Measure 13: Treble clef has a half note D6, quarter note E6, quarter note F6, quarter note G6. Bass clef has a half note D3, quarter note E3, quarter note F3, quarter note G3. Measure 14: Treble clef has a half note E6, quarter note F6, quarter note G6, quarter note A6. Bass clef has a half note E3, quarter note F3, quarter note G3, quarter note A3. Measure 15: Treble clef has a half note F6, quarter note G6, quarter note A6, quarter note B6. Bass clef has a half note F3, quarter note G3, quarter note A3, quarter note B3. *f*

15 *I. Allegro*

p

19

23 *II.*

27 *III.*

p

31

mf *f*

IV.

35

Musical notation for measures 35-38. Measure 35 starts with a treble clef and a bass clef. The key signature has one flat. The music features a complex rhythmic pattern with many sixteenth notes in the treble and eighth notes in the bass. A double bar line is present at the end of measure 36. A dynamic marking of *f* (forte) is placed in measure 37.

39

Musical notation for measures 39-42. The notation continues with similar rhythmic complexity. A dynamic marking of *f* is present in measure 40. A hairpin crescendo is shown in measure 41, and a hairpin decrescendo is shown in measure 42.

43

Musical notation for measures 43-46. The treble clef part continues with dense sixteenth-note passages. A dynamic marking of *f* is present in measure 44. Hairpin crescendos and decrescendos are used in measures 45 and 46.

V.

47

Musical notation for measures 47-50. Measure 47 has a double bar line. Measure 48 begins with a new section marked with a dynamic of *p* (piano). The treble clef part features a melodic line with accents (^) over the notes. The bass clef part consists of block chords.

51

Musical notation for measures 51-54. The treble clef part continues with melodic lines featuring accents (^). The bass clef part continues with block chords. The overall texture is more sparse than the previous section.

55 *VI.*

59

63 *Coda*

67

71

Коломийка № 4

Зенон Кузеля

Andante cantabile

Думка

p

5

9

dim. e rit. *pp*

13

dolce
p a tempo

17

21

p

Musical score for measures 21-24. The piece is in B-flat major and 2/4 time. The right hand features a melodic line with slurs and ties, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. A piano (*p*) dynamic marking is present.

25

rit. *pp*

Musical score for measures 25-28. The right hand continues the melodic line, ending with a double bar line. The left hand accompaniment concludes with a final chord. A ritardando (*rit.*) and pianissimo (*pp*) dynamic marking are used. The time signature changes to 2/4.

Коломийка I.

29

f *sf* *sf*

Musical score for measures 29-32. The piece is in B-flat major and 2/4 time. The right hand has a rhythmic melody with accents, and the left hand has a bass line with chords and accents. Dynamics include forte (*f*) and sforzando (*sf*).

33

Fine

Musical score for measures 33-36. The right hand features a complex rhythmic pattern with many accents. The left hand accompaniment continues with chords and single notes. The piece concludes with a double bar line and the word *Fine*.

37

f

Musical score for measures 37-40. The right hand has a fast, rhythmic melody with accents. The left hand accompaniment consists of chords and single notes. A forte (*f*) dynamic marking is present.

41

mf

D.C. al Fine

This system contains measures 41 through 44. The music is in a minor key with a key signature of one flat. The right hand features a melodic line with slurs and accents, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines. The dynamic marking *mf* is present in the second measure. The system concludes with the instruction *D.C. al Fine*.

Коломийка II.

45

f

This system contains measures 45 through 48. The music continues in the same key signature. The right hand has a more active melodic line with slurs and accents, and the left hand features a steady accompaniment of chords. The dynamic marking *f* is present in the second measure.

49

f

Fine

This system contains measures 49 through 52. The right hand continues with a melodic line, and the left hand provides accompaniment. The dynamic marking *f* is present in the second measure. The system concludes with the instruction *Fine*.

53

This system contains measures 53 through 56. The right hand features a melodic line with slurs and accents, and the left hand provides accompaniment with chords and moving lines.

57

D.C. al Fine

This system contains measures 57 through 60. The right hand continues with a melodic line, and the left hand provides accompaniment. The system concludes with the instruction *D.C. al Fine*.

Коломийка III.

61

mf

65

mf

1.

69

2.

Fine

74

79

Andante cantabile

p

83

Musical score for measures 83-86. The piece is in B-flat major (one flat) and 2/4 time. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a harmonic accompaniment of chords and single notes. Dynamic markings include *mf* and *f*.

87

Allegro

Musical score for measures 87-90. The tempo is marked **Allegro**. The right hand continues with a melodic line, and the left hand has a steady accompaniment. Dynamic markings include *p* and *f*. The time signature changes to 2/4.

91

Musical score for measures 91-94. The right hand has a more active melodic line with sixteenth notes. The left hand accompaniment consists of chords and moving lines. Dynamic markings include *f*.

95

Presto

accelerando e molto crescendo

Musical score for measures 95-98. The tempo is marked **Presto**. The right hand features a rapid, ascending melodic line. The left hand accompaniment is also active. Dynamic markings include *ff*.

99

Musical score for measures 99-102. The right hand has a melodic line with some rests. The left hand accompaniment is simpler, with chords and single notes. The piece concludes with a final chord.

Під сумну годину

Думка і коломийка

Ярослав Барнич

Andante

p *mf*

p *mf*

f *mf* *p*

f *mf* *pp*

8va

The first system of music is written in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). It begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic marking. The treble clef contains a melodic line with eighth and quarter notes, while the bass clef provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines.

The second system continues the musical piece, maintaining the 2/4 time signature and key signature. The melodic line in the treble clef features some phrasing slurs, and the bass clef accompaniment remains consistent with the first system.

The third system shows further development of the melodic and harmonic material. The treble clef has a more active melodic line with some sixteenth-note passages, and the bass clef continues with its accompaniment.

The fourth system concludes the piece with a *Fine* marking. The melodic line in the treble clef has a final flourish, and the bass clef accompaniment ends with a few chords. The system is enclosed in a double bar line.

The fifth system features a more complex melodic line in the treble clef, with many sixteenth notes and some slurs. The bass clef accompaniment continues with chords and moving lines, providing a solid foundation for the melody.

1. 2.

v

v

1. 2.

1. 2.

D.C. al Fine

ГАНДЗЯ

для фортепіано

Українська народна пісня

Опрацювання Я. Барнича

Allegretto

The musical score is written for piano in 2/4 time, with a key signature of two sharps (D major). It consists of four systems of music, each with a treble and bass clef staff. The first system begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic and includes a crescendo hairpin leading to a forte (*f*) dynamic. The second system starts at measure 6 and features a repeat sign. The third system starts at measure 12 and contains a series of sixteenth-note patterns in the right hand. The fourth system starts at measure 17 and continues the sixteenth-note patterns. The piece concludes with a final chord in the right hand.

22

fz

This system contains measures 22 through 26. The music is in a key with two sharps (F# and C#) and a 3/4 time signature. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. A dynamic marking of *fz* (forzando) is present in measure 25.

27

8va

This system contains measures 27 through 32. The right hand has a more active melodic line with sixteenth notes. A first-octave (*8va*) marking is placed above the staff in measure 28. The left hand continues with a steady accompaniment.

33

8va *8va* *8va*

This system contains measures 33 through 38. It features a repeat sign at the beginning of measure 33. The right hand has a melodic line with eighth notes. First-octave (*8va*) markings are placed above the staff in measures 33, 34, and 35.

39

This system contains measures 39 through 45. The right hand has a melodic line with eighth notes and some chords. The left hand provides a consistent accompaniment with chords and eighth notes.

46

mf

This system contains measures 46 through 50. The right hand has a melodic line with eighth notes. A dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) is present in measure 48. The left hand continues with a steady accompaniment.

51

Musical score for measures 51-56. The piece is in G major (one sharp) and 2/4 time. Measure 51 features a piano (*p*) dynamic with a hairpin crescendo leading to a forte (*f*) dynamic in measure 52. The right hand plays a sixteenth-note arpeggiated pattern, while the left hand plays a simple eighth-note accompaniment.

57

Musical score for measures 57-62. The right hand continues with the sixteenth-note arpeggiated pattern, and the left hand maintains the eighth-note accompaniment. A repeat sign is present at the beginning of measure 57.

63

Musical score for measures 63-67. The right hand continues with the sixteenth-note arpeggiated pattern, and the left hand maintains the eighth-note accompaniment.

68

Musical score for measures 68-73. The right hand continues with the sixteenth-note arpeggiated pattern, and the left hand maintains the eighth-note accompaniment. Measure 70 features a forte (*fz*) dynamic and a *rit.* (ritardando) marking. The piece concludes with a final chord in measure 73.

74

Musical score for measures 74-76. The right hand continues with the sixteenth-note arpeggiated pattern, and the left hand maintains the eighth-note accompaniment. Measure 74 features a repeat sign and a fermata over the first measure.

ЗМІСТ

<i>Філоненко Людомир. Перлини української фортепіанної музики</i>	3
<i>Маркевич Микола. 19 українських народних пісень</i>	9
<i>Пасічинський Теодор. Коломийка № 1</i>	18
<i>Пасічинський Теодор. Коломийка № 2</i>	21
<i>Кузеля Зенон. Коломийка № 4</i>	25
<i>Барнич Ярослав. Під сумну годину</i>	30
<i>Барнич Ярослав. Опрацювання української народної пісні «Гандзя»</i>	33

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

П'ЄСИ ДЛЯ ФОРТЕПІАНО КОМПОЗИТОРІВ УКРАЇНИ

Упорядкування
Людомир Філоненко

Макетування та верстка
Василь Герман

Дизайн обкладинки
Олег Лазебний

Здано до набору 18.04.2022 р. Підписано до друку 18.05.2022 р.
Гарнітура Times New Roman. Формат 60x84 1/8.
Друк офсетний. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 4,2 Зам. № 5734
Наклад 300 примірників

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 2509 від 30.05.2006 р.

Друк ПП «П'ОСВІТ»
Адреса: вул. І. Мазепи, 7, м. Дрогобич, 82100 Україна
тел.: (03244) 2-23-35, 3-38-50
e-mail: posvitdruk@gmail.com